

RP 139/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen om en lag om förfarandena vid ombildande av Skogsbrukets utveck- lingscentral Tapio till ett aktiebolag

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att det stiftas en lag om de förfaranden genom vilka Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio ombildas till ett aktiebolag. Syftet med verksamheten vid det aktiebolag som bildas är att producera experttjänster och andra motsvarande tjänster för staten inom bio- och skogsbrukssektorn. Den föreslagna lagen innehåller dessutom bestämmelser om kundgrupperna för det bolag som bildas. I lagen om Finlands skogscentral bemyndigas statsrådet att före utgången av 2014 av Skogsbrukets utveck-

lingscentral Tapios affärsverksamhet och därtill ansluten egendom bilda ett bolag som i sin helhet ägs av staten och producerar tjänster för staten.

Enligt förslaget övergår personalen vid Skogsbrukets utvecklingscentral i aktiebolagets tjänst.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2015 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2015.

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Finska forstföreningen Tapio (fi. Suomen Metsänhoitoyhdistys Tapio) grundades 1907. Tapio verkade som centralorganisation för skogsvård mellan 1928 och 1968 och som centralnämnd mellan 1968 och 1991. Under perioden 1991–1996 verkade Tapio som skogscentral och sedan 1996 som Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio (nedan *Tapio*).

Rättsligt grundar sig Tapios verksamhet på lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (1474/1995), nedan *skogscentralslagen*. Enligt 31 § 3 mom. i lagen om Finlands skogscentral (418/2011) är Tapios nuvarande uppgift att fungera som utvecklings- och sakkunnigorganisation för skogsbruket och att tillhandahålla tjänster för jord- och skogsbruksministeriet och andra instanser. Tapio har inga uppgifter som medför utövning av offentlig makt. Tapio står under jord- och skogsbruksministeriets styrning och tillsyn. Tapio leds av en direktion som tillsätts av jord- och skogsbruksministeriet och av en direktör som utnämns av direktionen. Direktören utnämns med förbehåll för ministeriets godkännande.

Syftet med propositionen är att ge föreskrifter om de förfaranden genom vilka Tapio ombildas till aktiebolag. I lagen om Finlands skogscentral bemyndigas statsrådet att före utgången av 2014 av Tapios affärsverksamhet och därtill ansluten egendom bilda ett bolag som i sin helhet ägs av staten och producerar tjänster för staten.

Bolagiseringen av Tapio härrör från ett projekt som jord- och skogsbruksministeriet startade den 28 april 2009 för utveckling av organisationerna för främjande av skogsbruket (MMM020:00/2009). Till projektets mål hörde att skapa en klarare arbetsfördelning mellan de aktörer som främjar skogsbruket, att förbättra de statliga understödets inverkan och transparens samt att skapa bättre förutsättningar för konkurrens på marknaden för skogstjänster. Ledningsgruppen för projektet föreslog en översyn av lagstiftningen om skogscentralerna och Tapio samt av lagstiftningen om skogsvårdsföreningarna,

bland annat för att de ska ligga i linje med kraven om konkurrensneutralitet. I sin slutrapport föreslog ledningsgruppen att skogscentralerna och Tapio ska ombildas till en enda, landsomfattande statsstödsorganisation som lyder under jord- och skogsbruksministeriet och står under direkt resultat- och resursstyrning från ministeriet.

Lagen om Finlands skogscentral trädde i kraft den 1 januari 2012. Genom denna lag och med anledning av det ovan beskrivna arbetet för sammanslagning av skogscentralerna till en enda aktör, Finlands skogscentral, fick också Tapio en annan uppbyggnad och ställning. Tidigare tillhandahöll Tapio gemensamma utvecklingstjänster, IT-tjänster och andra tjänster åt skogscentralerna, samt allmänna tjänster inom skogsbruksutveckling åt ministeriet och andra aktörer. De delar av Tapios uppgifter och statsbidrag som var nödvändiga för och starkt knutna till Finlands skogscentral överfördes till Finlands skogscentral då den inledde sin verksamhet. En del av personalen övergick också till Finlands skogscentral. Tapio fungerar inte längre som en gemensam utvecklingsorganisation för skogscentralerna, utan är en allmän organisation för främjande av skogsbruket. Jord- och skogsbruksministeriet och Tapio ska i ett resultatavtal tillsammans definiera de uppgifter som Tapio ska utföra åt ministeriet på detta område. Tapio har inga offentliga förvaltningsuppgifter kvar efter reformen. Dess verksamhet består för närvarande av utvecklings-, utbildnings- och sakkunnigtjänster. Därtill har Tapio en fröbank för skogsträd och äger ett förlag inriktat på skogsbranschen.

Arbetet med att ombilda Tapio till ett aktiebolag föranses av den pågående omfattande omstruktureringen av skogsorganisationerna. Tapios nuvarande verksamhetsform är dessutom inte ändamålsenlig för en organisation som fungerar på marknadens villkor. Den ovan beskrivna omstruktureringen av skogsorganisationerna går vidare. För Finland skogscentrals del kommer den att innebära att den nuvarande åtskilda affärsverksamheten bolagiseras och att lagen om

skogsvårdsföreningar (534/1998), i vilken bland annat den lagstadgade skogsvårdsavgiften slopades, ändras. Syftet med det förenämnda är att skapa lika konkurrensvillkor för de aktörer som tillhandahåller skogstjänster.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och Tapios ställning

Skogscentralslagen har upphävts genom lagen om Finlands skogscentral, men de bestämmelser som gäller Tapio gäller fram till utgången av 2014. Bestämmelsen om Tapios uppgifter formulerades om i lagen om Finlands skogscentral då denna inrättades. Enligt den nya, snävare lydelsen i förenämnda lag (31 § 3 mom.) har Tapio till uppgift att fungera som utvecklings- och sakkunnigorganisation för skogsbruket och att tillhandahålla tjänster för jord- och skogsbruksministeriet och andra instanser. I Tapios uppgiftsområde ingår inga myndighetsuppgifter.

Tapio hör till det som kallas indirekt statsförvaltning. Tapio utgör en särformögenhet. Bolaget är självständigt i fråga om såväl befogenheter som ansvar, och ansvarar i första hand med sin egen förmögenhet för sina åtaganden. Bolagets ekonomi sköts i enlighet med skogscentralslagen och bokföringslagstiftningen. Tapios rättskapacitet och rätts-handlingsförmåga har begränsats genom föreskrifter som fastställer att bolaget inte fritt får ingå förbindelser med en affärsidkande sammanslutning och inte heller finansiera en sådan sammanslutnings verksamhet, eller idka affärsverksamhet som inte ligger i linje med dess syfte eller som äventyrar skötseln av dess lagstadgade uppgifter.

För tillfället har Tapio vissa skogsbruksaktörer samt åliggandena föranledda av tilläggs-pensionssystemet Eläke-Tapio (nedan *Eläke-Tapio*) på sitt ansvar. Tapio och Finlands skogscentral är tillsammans med skogsvårdsföreningarna och vissa andra organisationer inom det enskilda skogsbruket delaktiga i Eläke-Tapio. Eläke-Tapio grundar sig på ett avtal om de anställdas pensionsförmåner som ingåtts 1949 mellan de organisationer som har till uppgift att främja ett enskilt skogsbruk. Eläke-Tapio har sedan 1964

kompletterat det lagstadgade APL/FöPL-grundpensionsskydd som administreras av pensionskassan Eläkekassa Verso.

Tilläggs-pensionssystemet Eläke-Tapio har upplösts och sedan den 1 juli 1993 intjänas inte längre pensionsförmåner enligt systemet. De arbetsgivare som är med i systemet svarar solidariskt för åliggandena enligt systemet. Eläke-Tapio fungerar enligt det s.k. fördelnings-systemet. Detta innebär att de framtida förpliktelseerna inte har täckts med medel som samlats in på förhand, det vill säga systemet är inte fondfinansierat. Det pensionsbelopp som belastar systemet uppgår till ca 38 miljoner euro. Tapio och Finlands skogscentral svarar för över hälften av detta belopp. Det pensionsansvar som saknar täckning sjunker med ca 7–10 procent varje år. Exempelvis 2017 har man beräknat att det återstående pensionsansvaret utan täckning uppgår till endast 25 miljoner euro.

Tapio har för närvarande en organisationsform som gör att bolaget inte kan försättas i konkurs. Det innebär att det numera är staten som i sista hand är ansvarig för Tapios förpliktelser. Enligt 1 kap 3 § 2 mom. i konkurslagen (120/2004) om vem som kan försättas i konkurs kan bland annat självständiga offentligrättsliga inrättningar inte försättas i konkurs. Självständiga offentligrättsliga inrättningar enligt bestämmelsen avser juridiska personer vilkas organisationsform, organ och uppgifter regleras i egna författningar. Tapio är en juridisk person och dess förenämnda omständigheter regleras i skogscentralslagen.

Tapio fungerar enligt koncernmodellen. Moderbolaget Tapio har två dotterbolag, Metsäkustannus Oy och Bio Tapio Oy. Det senare är inte ett verksamt aktiebolag.

Tapios verksamhet finansieras med intäkter från bolagets affärsverksamhet och med ett statsunderstöd som beviljas ur anslag som avsätts årligen i statsbudgeten (moment 30.60.50, Vissa statsbidrag för skogsbruket). På statsunderstödet tillämpas skogscentralslagen och statsunderstödslagen (688/2001). År 2013 uppgick statsunderstödet till 1 500 000 euro och den offentliga finansieringen utgjorde 38,8 procent av Tapios totala intäkter. Tapio står under jord- och skogsbruksministeriets styrning och tillsyn. I

den verksamhet som finansieras med statsunderstöd står Tapio dessutom under jord- och skogsbruksministeriets resultatstyrning. Jord- och skogsbruksministeriet anser att det fortsättningsvis kommer att finnas ett behov av att köpa tjänster av Tapio enligt den nuvarande modellen, för att främja bioekonomin och en hållbar användning av naturresurserna.

2.2 Praxis

Tapios nuvarande verksamhet består av sakkunnig-, utvecklings- och utbildningstjänster och motsvarande tjänster samt av produktionsverksamhet inriktad på att främja skogsbruket. I samband med att Finlands skogscentral inrättades frigjordes Tapio från det allmänna arbetet med att utveckla skogscentralerna. Som en följd av detta har tjänsterna producerade för jord- och skogsbruksministeriet minskat i relation till de serviceavtal som Tapio har med andra instanser. Tapio kommer dock fortsättningsvis att ha en viktig roll som producent av sakkunnigtjänster och annan service för jord- och skogsbruksministeriet och staten.

Tapio tillhandahåller sakkunnigtjänster och verktyg inom skogsvård, bioenergi, naturvård, vattenskydd, skogsresurser, skogsplanering och rekreativ användning. Verksamheten är inriktad på skogens värdekedjor som är av väsentlig betydelse för både den privata och den nationella ekonomin i Finland, och på att förnya och utveckla skogsnäringarna. Genom sin verksamhet och sin expertis har Tapio bidragit till att skogsforskning kan omsättas i praktiska lösningar och därigenom främjat en hållbar användning av skogens resurser. Tapios roll har varit viktig till exempel i utvecklingen av vattenskyddsmetoderna inom skogsbruket och framtagningen av praktiska rekommendationer för skogsbruket.

Tapio har ca 50 anställda 2014. Omsättningen 2014 har uppskattats till närmare sju miljoner euro och resultatet till ca 0,2 miljoner euro. Dessutom har dotterbolaget Metsäkustannus Oy en omsättning på ca fyra miljoner euro och verksamheten har varit lönsam. Tapios personal har en mångfacetterad sakkunskap inom skog och miljö. Under de senaste åren har denna sakkunskap dessutom

utvecklats för att omfatta bioekonomins värdekedjor i bredare omfattning. En särskild styrka hos Tapio är den kunskap om och förståelse av både forskning och praktik som bolaget har och som det tar till vara i sin sakkunnigverksamhet, sin fröproduktion och sin information, samt synergierna mellan dessa verksamheter.

2.3 Bedömning av nuläget

Tapios verksamhet och organisation har varit föremål för omfattande utvecklingsåtgärder sedan ingången av 2012. Inrättandet av Finlands skogscentral, som inledde sin verksamhet i början av 2012, innebar en väsentlig förändring för Tapio. Tapio såg sin ställning förändrad från en riksomfattande samordnare och utvecklare av skogscentralssamarbetet till en utvecklingsaktör av mer allmän karaktär inom skogsbruk och bioekonomi. Det finns alltså ett behov av Tapio som är en sakkunnigorganisation som gagnar hela skogsbranschen och främjar dess konkurrenskraft.

Tapios sakkunnigtjänster och övriga tjänster hjälper ministerier och andra aktörer inom den offentliga förvaltningen att bereda bland annat utvecklings- eller lagstiftningsprojekt och få en översikt av skogsbranschens utveckling. Med hjälp av Tapios sakkunnigtjänster har man arbetat för att utveckla tillvägagångssätten inom skogsbranschen i enlighet med de politiskt uppställda målen. Tapios sakkunskap har också använts för att uppnå bättre återvinning av näringsämnen, bättre materialeffektivitet och för att bättre bevara mångfalden i ekonomiskogarna. Tapio producerar dessutom tjänster för enskilda skogsaktörer som hjälper dem utveckla sin närings- och produktionsverksamhet och sin service så att ett avsevärt mervärde uppstår för hela värdekedjan.

Tapio har vissa enskilt ägda och marknadsdrivna konkurrenter. Tapios styrka har dock varit den nära kontakten och nätverken med skogs- och miljömyndigheterna och med olika offentliga forskningsinstitut. Tack vare detta samarbete och Tapios sakkunnig- och utvecklingsverksamhet har det varit möjligt att på ett effektivt sätt ta till vara forskningsinsatserna inom skogsbruk och bioekonomi.

mi i form av praktiska lösningar och lämpliga beslut som understöder politiken och affärsverksamheten. Tapio kan alltså anses ha en betydande expertis, och denna expertis används för att utveckla den offentliga sektorn och främja det finländska skogsbruket och den finländska bioekonomin.

Tapios strategiska styrka är att kunna erbjuda sakkunskap och produkter med vilka de bioekonomiska värdekedjorna baserade på skogen kan utvecklas på ett hållbart sätt. Genom detta kan det uppstå nya inkomster, sysselsättning och välbefinnande som härstammar från skogen. Tapio producerar tjänster för enskilda aktörer inom skogsbruk och bioekonomi som kan hjälpa dem bli konkurrenskraftigare och samtidigt fungera på ett sätt som främjar en positiv utveckling mot målen för Finlands skogs-, närings- och miljöpolitik. Genom detta främjas även sysselsättningen och en hållbar nationalekonomisk tillväxt.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Det grundläggande lagrummet för Tapio finns i skogscentralslagen. Lagen om Finlands skogscentral upphävde skogscentralslagen, men enligt bestämmelserna om ikraftträdande i den förstnämnda lagen ska skogscentralslagen tillämpas på Tapio fram till utgången av 2014. Enligt 39 § 3 mom. i lagen om Finlands skogscentral bemyndigas statsrådet att före utgången av år 2014 bilda ett helt statsägt bolag som producerar tjänster för staten och som består av annan verksamhet och förmögenhet än den som enligt 34 § 1 mom. flyttas bort från utvecklingscentralen. Syftet med propositionen är att genomföra detta mål lagstiftningsmässigt. Tapio-koncernen ska i huvudsak bevaras i nuvarande form. Koncernen kommer att omfatta moderbolaget samt dotterbolag som verkar på marknaden, såsom nuvarande Metsäkustanus Oy.

Vissa av de bolag som staten äger har särskilda uppgifter starkt knutna till statsförvaltningen, men största delen har en fullständigt marknadsdriven verksamhet. Frågan om staten behöver äga marknadsdriven affärsverksamhet avgörs fall för fall. När det gäller

det aktiebolag som Tapio ska ombildas till fattades detta beslut då lagen om Finlands skogscentral stiftades (39 § 3 mom.). Det nya aktiebolaget kan inte anses ha något specialuppdrag, men staten har ett särskilt intresse av att äga det. Detta särskilda intresse ligger i den särställning som aktiebolaget har hos statsförvaltningen genom att det tillhandahåller sakkunnig- och andra motsvarande tjänster inom bio- och skogsbrukssektorn för staten (med målet att fungera som anknuten enhet). Lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning (1368/2007) tillämpas på det som staten gör i alla ovannämnda statsägda bolag. I övrigt följer de bolag som staten äger helt eller delvis samma lagstiftning som bolag med en annan ägarstruktur.

Tapio står för närvarande under jord- och skogsbruksministeriets styrning och tillsyn. När aktiebolaget inleder sin verksamhet är det meningen att det ska lyda under ägarstyrningsavdelningen vid statsrådets kansli som marknadsdrivet bolag.

Det centrala förslaget i propositionen är att Tapio den 1 januari 2015 ska ombildas till ett helt statsägt aktiebolag som producerar tjänster för staten. Staten tecknar samtliga aktier i bolaget. I lagförslaget ingår bestämmelser om aktiebolagets kunder, vilket delvis beror på målet att bolaget ska fungera som en anknuten enhet.

4 Konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Konsekvenser för statsfinanserna

För jord- och skogsbruksministeriets del har Tapios verksamhet i huvudsak finansierats under moment 30.60.50 i statsbudgeten (Vissa statsbidrag för skogsbruket). År 2013 uppgick det till Tapio anvisade reservationsanslaget till 1 500 000 euro. Med statsbidraget har Tapio tillhandahållit jord- och skogsbruksministeriet olika tjänster och upphandlingar baserat på ett resultatavtal. År 2013 beviljades Tapio dessutom sammanlagt 150 000 euro under moment 30.60.44 (Stöd för trygghet av virkesproduktionens uthållighet, försöks- och utredningsarbete, statsbidrag och konsumtionsutgifter) samt ca

100 000 euro av anslagen för statliga projekt under moment 30.60.45 (Främjande av vården av skogsnatur).

Jord- och skogsbruksministeriet anser att det fortsättningsvis kommer att finnas ett behov av att köpa tjänster av Tapio enligt den nuvarande modellen, för att främja bioekonomi och en hållbar användning av naturresurserna. Det är meningen att jord- och skogsbruksministeriet framöver köper olika sakkunnigtjänster av Tapio. Dessa tjänster ska bestå av utvecklings- och försöksprojekt inom bland annat hållbar användning av förnybara naturresurser, naturvård, biologisk mångfald, begränsning av klimatförändringarna och anpassning till dessa, samt av sakkunnigtjänster inom information och kommunikation. Köp av tjänster ska enligt planerna genomföras under det nya momentet 30.40.22 (Främjande av naturresursekonomi och bioekonomi) som ingår i jord- och skogsbruksministeriets budgetförslag för 2015. Dessutom är det meningen att Tapios tjänster ska användas i olika projekt finansierade av olika ministerier för bland annat främjande av skogarnas mångfald, vattenskydd och bioekonomi.

Då Tapio omvandlas till ett aktiebolag är förslaget att staten täcker de ersättningar som det åligger Eläke-Tapio att betala med en engångsutgift. Tapios konkurrenter med samma sakkunnigtjänster har ingen motsvarande belastning, och med förenämnda engångsbetalning blir verksamhetsvillkoren för Tapio de samma som för konkurrenterna. I budgetpropositionen 2015 ingår därför en reservering på 3,5 miljoner euro avsedd att täcka kostnaden för de ansvar som uppkommer för det nya aktiebolaget med anledning av tilläggs-pensionssystemet Eläke-Tapio. Enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) har kommissionen behörighet att utfärda regler om statliga stöd inom unionen. Grundprincipen i tillsynen över statliga stöd inom Europeiska unionen är att kommissionen ska underrättas i enlighet med artikel 108 punkt 3 i FEUF om stöd som uppfyller kriterierna i artikel 107 punkt 1 i samma fördrag. Det är meningen att en sådan anmälan ska inges om den föreslagna finansieringslösningen för tilläggs-pensionsarrangemangen. I samband med att

aktiebolaget inrättas är det också meningen att säkerställa en så kostnadseffektiv lösning som möjligt för att sköta tilläggs-pensionssystemet.

I startskedet är det inte att förvänta att bolaget ger staten några större direkta inkomster. De största fördelarna med Tapios verksamhet är sakkunnigtjänsterna, vilka är till stöd för utvecklingen av bioekonomi och hjälper omsätta forskning i praktiken. Därigenom bedöms den fortsatta verksamheten indirekt ha en positiv inverkan på den statliga ekonomin. Enligt bedömningarna kommer dock aktiebolaget Tapio att få bättre ekonomiska förutsättningar då bland annat verksamheten ökar och belastningarna av tilläggs-pensionssystemet faller bort, och uppskattningen är därför att bolagets vinst kommer att utvecklas positivt. Den vinst som bolaget gör fördelas mellan aktieägarna genom utdelning, på motsvarande villkor som hos konkurrenterna. Dessutom kan statsrådets kansli vid behov styra aktiebolaget Tapios soliditet genom utdelningsbeslut så att Tapio får en soliditet som motsvarar konkurrenternas. Balansräkningen för det nya aktiebolaget ska enligt planerna utformas så att det inte blir nödvändigt för staten att tillföra nytt kapital till bolaget.

Anknuten enhet

Planen är att Tapio ska ombildas till ett helt statsägt bolag som producerar tjänster för staten. Enligt 10 § i lagen om offentlig upphandling (348/2007, nedan *upphandlingslagen*) tillämpas lagen inte på upphandling som den upphandlande enheten företar hos enheter som är formellt fristående från den och självständiga med tanke på beslutsfattandet, om den upphandlande enheten ensam eller tillsammans med andra upphandlande enheter övervakar enheten på samma sätt som den övervakar egna verksamhetsställen och om enheten bedriver huvuddelen av sin verksamhet tillsammans med de upphandlande enheter som utövar ett bestämmande inflytande över den. Bestämmelsen grundar sig på EU-domstolens rättspraxis i fråga om upphandlingar hos anknutna enheter. Enligt ett avgörande av EU-domstolen kan försäljningen till utomstående uppgå till omkring 10

procent utan att ställningen som anknuten enhet äventyras. Av betydelse i en sådan situation är inte bara hur stor försäljningen till utomstående är utan också hur denna försäljning påverkar konkurrensen. De villkor som definierats för anknutna enheter genom rättspraxis har sedermera införts i ett nytt EU-direktiv om offentlig upphandling, 2014/24/EU. Staten har traditionellt betraktats som en enda juridisk person som består av en helhet av olika organ. Statsrådet å sin sida är en av ministerierna bildad helhet vars interna behörighetsfördelning regleras i reglementet för statsrådet (262/2003). Utöver ministerierna anses statliga ämbetsverk och andra riksomfattande förvaltningsorgan höra till statens centralförvaltning. Dessa enheter anses höra till samma juridiska person. Enheterna inom den statliga organisationen kan med andra ord göra upphandlingar hos varandra utan konkurrensförfarande. Finska staten kommer att äga samtliga aktier i det aktiebolag som Tapio ombildas till och övervarkar bolaget i enlighet med kraven i upphandlingslagen.

Syftet med verksamheten vid det aktiebolag som bildas är att producera experttjänster och andra motsvarande tjänster för staten inom bio- och skogsbrukssektorn. Målet är att aktiebolaget ska fungera som en enhet anknuten till staten. Det är meningen att det anknutna aktiebolagets tjänster ska styras till utveckling, utbildning, utredning och motsvarande tjänster finansierade av statsförvaltningen och EU, samt till annan affärsverksamhet inom de gränser som är möjliga för en anknuten enhet.

Bildandet av aktiebolaget

Förberedelserna inför bildandet av aktiebolaget och beredningsarbetet för propositionen har gjorts samtidigt. Syftet är att en serie förberedande åtgärder för bolagets bildning ska skötas i samband med att propositionen behandlas i riksdagen. I de förberedande åtgärderna ingår bland annat att formulera villkoren för överlåtelsen, att fastställa förmögenhetens värde och att hämta in ett apportyttrande. Efter att lagen har stadfästs kan statsrådet vid sitt allmänna sammanträde behandla beslutet att inrätta ett helt statsägt bolag,

att vidta de åtgärder som behövs i samband därmed och att ge fullmakt att teckna aktier. Vid följande sammanträde kan statsrådet behandla beslutet att överlåta egendom till det nya aktiebolaget och teckna aktier. På detta sätt kan det aktiebolag som tar över Tapios verksamhet inleda sin verksamhet omedelbart efter att lagen träder i kraft den 1 januari 2015.

Aktiebolaget kan dock bildas redan under riksdagsbehandlingen av denna proposition och med det aktiekapital som lagstiftningen kräver som minimum (2 500 euro). Detta är möjligt tack vare 39 § 3 mom. i lagen om Finlands skogscentral, där statsrådet bemyndigas att före utgången av år 2014 bilda ett helt statsägt bolag som producerar tjänster för staten och som består av annan verksamhet och förmögenhet än den som enligt 34 § 1 mom. flyttas bort från utvecklingscentralen. Innehållet i bestämmelsen avser ett aktiebolag.

Då aktiebolaget bildas måste bland annat ett avtal om bolagsbildning upprättas. Avtalet ska innehålla uppgift om bolagets styrelseledamöter och bolagsordningen. Eftersom staten i detta fall är den enda aktieägaren är avtalet om bolagsbildning inget egentligt avtal, bara till namnet. De förenämnda förberedelserna kan göras före lagförslaget godkänns.

Balansräkningen för det aktiebolag som bildas visar Tapios tillgångar och skulder den 31 december 2014. Tapios tillgångar ska i sin helhet överföras till aktiebolaget som apportegendom. Slutsumman i Tapio-koncernens balansräkning 2013 var 14,3 miljoner euro och i moderbolag Tapios balansräkning 11,7 miljoner euro. Dessa balansräkningar skapar grunden för egendomet som skall överföras till det aktiebolag som bildas.

Siffrorna och utformningen av den inledande balansräkningen konkretiseras allt eftersom beredningsarbetet framskrider och apportegendomen värderas. Den slutliga värderingen bygger på ett apportyttrande som begärs av en oberoende revisor och upprättas innan aktiebolaget bildas. Aktiebolagets soliditet bestäms också på basis av ett yttrande som ges innan bolaget bildas. I det nya aktiebolaget överförs ansvar på sammanlagt cirka 4,4 miljoner euro som i huvudsak förorsakas av tilläggspensionssystemet Eläke-Tapio. I

ansvaren ingår också vanliga leverantörsskulder och resultatregleringar. En betydande del av Tapios balansräkning består av den f.d. fonden Siemen-Tapio. Fonden härstammar från ett understöd som anvisades åt Tapio i budgeten 1957 och som var avsett att finansiera en kontinuerlig upphandling av skogsträdsfrön. För att fullfölja uppdraget knutet till understödet inrättade Tapio en fond med egen balansräkning och eget bokslut. Tapio avvecklade denna fond vid utgången av 2013 och tillgångarna har deklarerats i Tapios balansräkning sedan ingången av 2014. Omsättningen för det aktiebolag som bildas uppskattas till cirka 7 miljoner euro under det första verksamhetsåret.

Beskattning

Då Tapio övergår till att vara ett aktiebolag förändras dess skattemässiga ställning från nuläget. I den utsträckning Tapio har fått statsbidrag har Tapio ur beskattningssynvinkel betraktats som en allmännyttig verksamhet enligt inkomstskattelagen (1535/1992). Verksamheten av allmännyttig karaktär har inte omfattat någon som helst förmögenhet. Numera har Tapio separata resultaträkningar för den allmännyttiga statsbidragsverksamheten och för affärsverksamheten. Enligt resultaträkningen 2013 uppgick intäkterna från statsbidragsverksamheten till 2,68 miljoner euro. Av detta belopp bestod 2,38 miljoner euro av offentlig finansiering och 0,3 miljoner euro av andra intäkter. Intäkterna från affärsverksamheten uppgick till 3,53 miljoner euro. Av dessa omfattade omsättningen 3,17 miljoner euro och 0,36 miljoner euro utgjorde övriga intäkter. Tapio är mervärdesskattskyldig för sin affärsverksamhet. Statsunderstödet får inte användas för affärsverksamhet, vilket entydigt framgår av beslutet om beviljande av statsunderstöd till Tapio. Detta övervakas såväl av jord- och skogsbruksministeriet som av revisorerna.

Tapios hela verksamhet med tillhörande tillgångar, skulder och reserver överläts till det nya aktiebolaget genom apport. Aktiebolaget kommer inte att ha någon allmännyttig verksamhet såsom den som bedrivs för tillfället, utan bolaget beskattas som ett normalt aktiebolag. Det enda vederlaget för den för-

mögenhet som överläts åt aktiebolaget består av bolagets aktier. Tapios personal överförs till aktiebolaget.

Ur inkomstbeskattningens synvinkel kan ombildningen av Tapio till aktiebolag anses motsvara en verksamhetsöverlåtelse enligt 52 d § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968). En verksamhetsöverlåtelse kan genomföras utan några direkta inkomstskattemässiga konsekvenser på de villkor som fastställs i förenämnda bestämmelse och med iakttagande av kontinuitetsprincipen. Enligt gällande beskattningspraxis (Centralskattenämndens beslut 59/1999) kan bestämmelserna om verksamhetsöverlåtelse i 52 d § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet tillämpas på ett statligt ägt affärsverk. Tapio är inte ett sådant, men i fallet med Tapios bolagisering kan man ändå anse att bestämmelserna om verksamhetsöverlåtelse kan tillämpas. Detta understöds av 52 § 1 mom. tillsammans med 52 d § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet samt av artikel 2 i rådets direktiv 2009/133/EG om ett gemensamt beskattningssystem för fusion, fission, partiell fission, överföring av tillgångar och utbyte av aktier eller andelar som berör bolag i olika medlemsstater samt om flyttning av ett europabolags eller en europeisk kooperativ förenings säte från en medlemsstat till en annan. Det finns alltså goda grunder att införa en bestämmelse i lagen om att ombildningen av Tapio till ett aktiebolag ska omfattas av bestämmelsen om verksamhetsöverlåtelse i tillämplig utsträckning.

Såsom det konstateras ovan betraktas Tapio för närvarande som en allmännyttig sammanslutning i beskattningshänseende. Då verksamheten fortsätter som aktiebolag tillämpas de normala beskattningsprinciperna för aktiebolag och vinsten av verksamheten beskattas enligt samfundsskattesatsen (20 procent).

19 a § i mervärdesskattelagen (1501/1993) innehåller bestämmelser om följderna av överlåtelse av rörelse i mervärdesbeskattningen. Enligt bestämmelsen betraktas inte som försäljning sådan överlåtelse av varor och tjänster i samband med att en rörelse överläts helt eller delvis som sker till den som fortsätter rörelsen och denne tar i bruk

de överlåtna varorna och tjänsterna för ett ändamål som berättigar till avdrag. Bestämmelsens tillämplighet avgörs fall för fall baserat på en helhetsbedömning. När Tapio blir ett aktiebolag från och med 2015 bestäms frågan om hela verksamhetens mervärdesskatteskyldighet enligt mervärdesskattelagen och rådets direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt samt på basis av den rättspraxis som finns kopplad till dessa författningar.

Enligt 1 § i lagen om överlåtelseskatt (931/1996) ska överlåtelseskatt betalas på överlåtelse av fastigheter och värdepapper. I 4 § 5 mom. föreskrivs att skatt inte ska betalas för överlåtelse av fastighet till ett samfund som fortsätter den överförda verksamheten då det grundar sig på ändring av samskapsform eller på fusion eller på fission i enlighet med 52 c § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet, om arrangemanget genomförs enligt lagstiftningen för ifrågavarande samfund. I och med att det arrangemang som avses i denna proposition grundar sig på en speciellag enligt lagförslaget är det inte fråga om ett arrangemang som "genomförs enligt lagstiftningen för ifrågavarande samfund" såsom avses i 4 § 5 mom ovan. I 43 § i lagen om överlåtelseskatt föreskrivs för de fall som avses i 52 d § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet att när en fastighet eller ett värdepapper som hör till den överlåtna verksamheten överlåts till ett samfund som har bildats för att fortsätta verksamheten ska Skatteförvaltningen på ansökan återbära den skatt som har betalats på förvärvet. Har ansökan gjorts och utredning om att de villkor som nämns ovan är uppfyllda företetts redan innan skatten betalas, kan Skatteförvaltningen besluta att ingen skatt ska betalas. Då det inte är motiverat att uppbära skatt för de överlåtelser som sker i den stund aktiebolaget bildas, och eftersom det inte råder fullständig och uppenbar klarhet om att bestämmelsen om verksamhetsöverlåtelse kan tillämpas, är förslaget att det nya aktiebolaget genom uttryckliga bestämmelser befrias från att betala skatt på överlåtelserna.

4.2 Personalkonsekvenser

Tapio har för närvarande ca 50 anställda i arbetsavtalsförhållande. Tapio är en organisation som finansieras med statsunderstöd. Ur personalens synvinkel utgör det som sker mellan Tapio och det nya aktiebolaget en överlåtelse av rörelse, och i fråga om personalens ställning gäller det som fastställs i bestämmelsen om överlåtelse av rörelse i 1 kap. 10 § i arbetsavtalslagen (55/2001). Ombildningen till aktiebolag påverkar inte i sig personalens storlek.

Ombildningen av Tapio till ett aktiebolag diskuteras med personalen enligt vad som krävs i lagen om samarbete inom företag (334/2007).

5 Beredning

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Beredningen av regeringspropositionen har utförts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet.

Beredningen av bolagiseringen inleddes med det ovannämnda projektet för utveckling av organisationerna för främjande av skogsbruket som utgångspunkt. Ett av utvecklingsprojektets mål var att lägga fram förslag på hur skogscentralernas och Tapios organisationer kunde utvecklas och på hur konkurrensen kan förbättras på marknaden för skogstjänster.

Beredningsprocessen för bolagiseringen omfattade också en styrgrupp tillsatt av jord- och skogsbruksministeriet den 5 november 2010 med uppgift att bereda omorganiseringen av Tapio (MMM057:00/2010). Styrgruppen hade i uppdrag att samordna Tapios organisationsuppbyggnad, verksamhetsmodell, eventuella förmögenhetsarrangemang och personalärenden. Den 16 maj 2011 tillsattes en undergrupp till förenämnda arbetsgrupp med uppgiften att bereda ombildningen av Tapio till aktiebolag.

Beredningsarbetet för denna proposition har letts av en styrgrupp tillsatt den 5 mars 2013 med uppgift att samordna bolagiseringen av Tapio (MMM057:00/2010). Denna

styrgrupp ingick också i förenämnda utvecklingsprojekt. Styrgruppen bestod av personer från jord- och skogsbruksministeriet, statsrådets kansli, Tapio, arbets- och näringsministeriet och finansministeriet.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Åsikter om propositionen begärdes av justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, utrikesministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, statsrådets kansli, Konkurrens- och konsumentverket, Finansinspektionen, Forststyrelsen, Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi MTT, Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet, Teknologiska forskningscentralen VTT, Skogsforskningsinstitutet, Tapio, Finlands skogscentral, agrikultur-forstvetenskapliga fakulteten vid Helsingfors universitet, naturvetenskapliga och forstvetenskapliga fakulteten vid Östra Finlands universitet, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf, Skogsindustrin rf, Finlands Sågar rf, Eläkekassa Verso och fyra personalorganisationer.

Totalt inkom 16 remissyttranden till jord- och skogsbruksministeriet.

Majoriteten av de som yttrade sig ställde sig positivt till förslaget eller hade inget att anmärka på. Av denna majoritet gav vissa förslag beträffande sammansättningen för aktiebolagets styrelse, bolagets verksamhetsområde och koncernstruktur och privatiseringsmålet. Två av dem som svarade framförde åsikten att Finlands skogscentral bör läggas till som kund hos aktiebolaget i 4 § i lagförslaget. Finlands skogscentrals ställning i detta hänseende klarläggs i detaljmotiveringen till 4 § i propositionen. Några av samrådsparterna betonade att aktiebolaget måste sköta de ansvar som följer av tilläggs pensionssystemet.

Skogsforskningsinstitutet framförde åsikten att det förekommer likheter mellan aktiebolagets uppgifter såsom de beskrivs i propositionens lagförslag och Naturresursinstitutets uppgifter såsom de beskrivs i regeringens proposition om detta institut. Ansvarsområdet för det aktiebolag som bildas kan emellertid konstateras vara ett helt annat än det föreslagna Naturresursinstitutets ansvarsområde, eftersom verksamhetsramarna för dessa aktörer är olika. Tapio kommer att fungera som aktiebolag medan Naturresursinstitutet är ett ämbetsverk.

Enligt statsrådets kansli måste man ställa kravet att aktiebolagets affärsverksamhet är sund, och säkerställa detta under beredningsprocessen. En balansräkning är av central betydelse som utgångspunkt för det nya bolaget. Statsrådets kansli betonade att bolaget inte ska överta ansvar och belastningar som inte ankommer på det och som i onödan hämmar dess ekonomiska framgång. Statsrådets kansli föreslog att propositionen ändras så att placeringen av bolaget inom kansliets förvaltningsområde endast konstateras i motiveringen. Detta togs i beaktande i det fortsatta beredningsarbetet.

Finansministeriet var för en bolagiseringslag enligt förslaget men föreslog en precisering av ikraftträdandebestämmelsen gällande inkomstbeskattningen. Finansministeriet ansåg vidare att andra meningerna i 5 § 2 mom. bör utgå eftersom det utgör en bestämmelse om skattefrihet och regleringen avviker från det normala beskattningssystemet. Ändringsförslagen i remissyttrandet togs i beaktande i det fortsatta beredningsarbetet.

6 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2015 och avses bli behandlad i samband med den.

DETALJMOTIVERING

1 Motivering

1 §. *Det aktiebolag som ska bildas samt överlåtelsefullmakt.* I 1 mom. i den föreslagna paragrafen fastställs aktiebolagets ställning gentemot staten. Tapio, som ombildas till aktiebolag från och med 2015, ska enligt förslaget ägas och förvaltas av staten. Enligt bestämmelsen ombildas Tapio till ett aktiebolag som ägs och förvaltas av staten. På det beslutsfattande som gäller innehav i bolaget och på ägarstyrningen tillämpas lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning (1368/2007). Det är meningen att bolaget vid verksamhetsstarten ska ingå i statsrådets kanslis förvaltningsområde och statsrådets kansli ska ha hand om ägarstyrningen av bolaget.

Lagen om Finlands skogscentral (39 § 3 mom.) innehåller ett bemyndigande till statsrådet att före utgången av 2014 överföra Tapios affärsverksamhet och förmögenhet till ett helt statsägt bolag som producerar tjänster för staten. För att statsrådet ska ha en klar och tydlig rätt att överlåta egendom till aktiebolaget bemyndigas statsrådet i 2 mom. att genom apport överlåta all egendom, immateriella rättigheter och affärsverksamhet som är i Tapios besittning till det aktiebolag som enligt 1 mom. ska bildas. Denna överlåtelse sker med ett särskilt överlåtelsebrev där den förmögenhet som överlåts identifieras. Överlåtelsen omfattar all Tapios verksamhet, inbegripet den verksamhet som före bolagiseringen har betraktats som allmännyttig. Det föreslagna aktiebolaget har ingen allmännyttig verksamhet. Efter att lagen har stadfästs överlåter statsrådet först Tapios verksamhet till aktiebolaget genom ett överlåtelsebrev. Omedelbart därefter ökar staten aktiekapitalet (2 500 euro enligt ovan) och tecknar samtliga aktier i bolaget mot den apportegendom som överlåts.

2 §. *Villkoren för överlåtelsen.* Enligt 2 § 1 mom. bestämmer statsrådet värdet på den egendom som ska överlåtas från Tapio till det aktiebolag som ska bildas samt villkoren för överlåtelsen. Bestämmelsen måste tolkas

mot bakgrund av aktiebolagslagen (624/2006). Enligt detta ska statsrådet med stöd av denna bestämmelse och baserat på de allmänna redovisningsprinciperna bestämma det värde som ska tecknas för apportegendomen i överlåtelsebrevet. Värderingen ska baseras på ett apportunitytrande som begärs av en oberoende revisor innan aktiebolaget bildas. Överlåtelsen sker enligt bemyndigandet i 1 § 2 mom. genom ett särskilt överlåtelsebrev i vilket den överlåtna egendomen identifieras. Överlåtelsen kan genomföras med bemyndigandet i 7 § 2 mom. efter det att lagen stadfästs, och den träder i kraft samtidigt som lagen träder i kraft. Överlåtelsen av förmögenheten och affärsverksamheten sker den 1 januari 2015, det vill säga samma dag som bolaget inleder sin verksamhet. Enligt den andra meningen i paragrafens 1 mom. bestämmer statsrådet också om övriga arrangemang som anknyter till överlåtelsen av egendomen och bildandet av aktiebolaget.

Enligt den första meningen i paragrafens 2 mom. tecknar staten samtliga aktier i aktiebolaget när bolaget bildas. Statsrådets kansli handlar för statens räkning i detta sammanhang. Enligt 2 § 2 mom. bestämmer statsrådet vilken del av egendomen som överlåts till bolaget mot aktier. Det är meningen att statsrådet ska bestämma att all den egendom som Tapio har vid den tidpunkt då aktiebolaget bildas, det vill säga den 1 januari 2015, ska överföras till aktiebolaget. Innebörden av bestämmelsen är att statsrådet bestämmer uppbyggnaden för aktiebolagets inledande balansräkning.

3 §. *Aktiebolagets verksamhetsområde.* Paragrafen innehåller bestämmelser om aktiebolagets verksamhetsområde. Syftet med aktiebolagets verksamhet är att för staten producera experttjänster och andra motsvarande tjänster inom bio- och skogsbrukssektorn. Närmare bestämmelser om aktiebolagets verksamhetsområde finns i bolagsordningen.

Enligt 39 § 3 mom. i lagen om Finlands skogscentral bemyndigas statsrådet att före utgången av år 2014 bilda ett helt statsägt bolag som producerar tjänster för staten och

som består av annan verksamhet och förmögenhet än den som enligt 34 § 1 mom. flyttas bort från Tapio. Med förmögenhet avses här den förmögenhet som överfördes från Tapio till Finlands skogscentral då denna inrättades. Förmögenheten bestod i huvudsak av immateriella rättigheter och hänförde sig till systemet för skoglig information och till utvecklingen och underhållet av skogscentralens IT-förvaltning och IT-system. Ovan nämnda 39 § 3 mom. och 2–4 § i lagförslaget bildar tillsammans grunden på vilken nuvarande Tapio ska ombildas till aktiebolag med målet att fungera som anknuten enhet hos den centrala statsförvaltningen och tillhandahålla tjänster inom bio- och skogsbrukssektorn för staten. Det är meningen att ställningen som anknuten enhet ska nämnas i en bestämmelse i bolagsordningen. Av bestämmelsen ska det framgå att målet för bolaget är att fungera som anknuten enhet hos staten enligt det som avses i lagstiftningen om ofentlig upphandling.

Ställningen som anknuten enhet innebär att endast en liten del av beställningarna får komma från andra aktörer än statsförvaltningen, enligt gällande praxis högst 10 procent. En för omfattande marknadsdriven verksamhet kan äventyra aktiebolagets ställning som anknuten enhet enligt upphandlingslagen. Under det aktiebolag som ska bli en anknuten enhet är det meningen att det ska bildas ett eller flera dotterbolag som verkar på den öppna marknaden. Dotterbolaget eller dotterbolagen kan bedriva affärsverksamhet med organisationer och aktörer utanför statsförvaltningen. Förhållandet mellan en upphandlande enhet och en enhet anknuten till denna behandlas i punkt 4.1 ovan (Ekonomiska konsekvenser).

4 §. Aktiebolagets kunder. I den föreslagna paragrafen definieras vilka aktiebolagets kunder är. Upphandlingslagen tillämpas inte på upphandlingar som en upphandlande enhet gör av en anknuten enhet (in house-upphandling). Aktiebolaget kan i 10 procents omfattning tillhandahålla sina tjänster till aktörer som inte hör till den upphandlande enheten utan att ställningen som anknuten enhet äventyras. I praktiken måste givetvis villkoren för anknutna enheter uppfyllas kontinuerligt. Dessa upphandlingar kan naturligtvis

inte vara direkta upphandlingar, utan de måste konkurrensutsättas i enlighet med upphandlingslagen. Finlands skogscentral utgör till exempel indirekt statsförvaltning inrättad genom speciallagstiftning och kan därför inte inkluderas bland aktiebolagets kunder, det vill säga ges en ställning som upphandlande enhet inom statsförvaltningen. Såsom det klarläggs ovan fastställer 10 § i upphandlingslagen att lagen inte tillämpas på upphandling som den upphandlande enheten företar hos enheter som är formellt fristående från den och självständiga med tanke på beslutsfattandet, om den upphandlande enheten ensam eller tillsammans med andra upphandlande enheter övervakar enheten på samma sätt som den övervakar egna verksamhetsställen. När upphandlingar företas hos en formellt fristående enhet måste anknytningsförhållandet bedömas utifrån hur omfattande bestämmande- och tillsynsbefogenheter den upphandlande enheten har och hur den anknutna enhetens verksamhet är inriktad. I lagen om Finland skogscentral ges skogscentralen ingen bestämmanderätt över Tapio vilket innebär att centralen inte kan inkluderas i lagförslaget bland de upphandlande enheterna dvs. bland aktiebolagets kunder. Finlands skogscentral och Tapio ingår inte i statsförvaltningen utan utgör indirekt statsförvaltning.

Enligt den föreslagna paragrafen består aktiebolagets kunder av ämbetsverk och inrättningar inom statsförvaltningen, regionala och lokala myndigheter och statliga affärsverk. Denna grupp omfattar statsrådets kansli och ministerierna samt de ämbetsverk, inrättningar och andra organ som omfattas av statsbudgeten och statens regionala och lokala myndigheter. Av statens affärsverk hör bland annat Forststyrelsen till aktiebolagets kunder.

Kundbasen omfattar också fonder utanför statsbudgeten. För närvarande är Statens bostadsfond, Statens pensionsfond, Gårdsbrukets utvecklingsfond, Statens kärnavfallshanteringsfond, Försörjningsberedskapsfonden, Statsgarantifonden, Statens säkerhetsfond, Statens televisions- och radiofond, Interventionsfonden för jordbruket, Brandskyddsfonden och Oljeskyddsfonden sådana fonder. Staten har tillsyn över och bestämmande in-

flytande i fonderna utanför statsbudgeten. Fondernas medel är statsmedel som är i fondernas besittning.

Förutom ämbetsverken och inrättningarna inom statsförvaltningen omfattar bolagets kunder också riksdagen samt de enheter som är underställda riksdagen, som övervakas av den och som är verksamma i anslutning till den. Dessa är statens revisionsverk och riksdagens justitieombudsmans kansli, Finlands Bank som bedriver sin rörelse under riksdagens garanti och vård samt Folkpensionsanstalten och Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra som är under riksdagens tillsyn.

Bolagets kunder kan dessutom bestå av Europeiska unionens förvaltning och medlemsstater i projekt som gäller mellanstatligt utvecklingssamarbete, samt av de mellanstatliga organisationer som Finland är medlem i. Mellanstatliga organisationer som Finland är medlem i är bland annat Förenta nationerna och dess specialorganisationer, Världsbanken, Internationella valutafonden (IMF) och OECD.

5 §. Beskattning. Inom ramen för de skattebestämmelser som gäller vid omstruktureringar av företag kan företagsverksamheten under vissa förutsättningar omorganiseras utan att det har några skattemässiga konsekvenser för inkomstbeskattningen, mervärdesbeskattningen eller överlåtelsebeskattningen. När det aktiebolag som bildas inleder sin verksamhet omfattas det precis som andra aktiebolag av skyldigheten att betala inkomstskatt och mervärdesskatt. I punkt 4.1 ovan (Ekonomiska konsekvenser) beskrivs aktiebolagets beskattningsstatus i närmare detalj.

Som en klarläggande bestämmelse fastställs i 1 mom. att ombildandet till aktiebolag omfattas av bestämmelserna i 52 d § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Vid ombildandet till aktiebolag tillämpas bestämmelserna om verksamhetsöverlåtelse i tillämpliga delar samt kontinuitetsprincipen.

Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen betalas ingen överlåtelseskatt för överlåtelse av fastighet eller värdepapper enligt 1 § 2 mom. mot aktier i det övertagande bolaget. Genom denna bestämmelse befrias aktiebo-

laget i det skede då bolaget bildas från skyldigheten att betala överlåtelseskatt på de fastigheter, aktier i fastighetsaktiebolag samt annan förmögenhet som det övertar från Tapio och som kan omfattas av överlåtelseskattteplikten. Befrielsen från överlåtelseskatt innebär att det inte uppkommer någon överlåtelseskatt på de fastigheter och aktier som överläts genom apport till aktiebolaget då det bildas. Eftersom Tapio inte ingår i statsförvaltningen utan utgör det som kallas indirekt statsförvaltning bör särskilda bestämmelser utfärdas på denna punkt.

6 §. Ansvar för förbindelser. När Tapios verksamhet upphör från ingången av 2015 och dess egendom överläts till det aktiebolag som bildas ansvarar aktiebolaget för de skuld-, anskaffnings- och leveransavtal samt andra förbindelser som Tapio eller dess föregångare har ingått under sin verksamhetstid och som gäller den egendom och affärsverksamhet som överläts till aktiebolaget. Det är fråga om en generalsuccession: det aktiebolag som bildas övertar i alla hänseenden Tapios rättsliga ställning. Såväl Tapios skulder och ansvar som centralens tillgångar och rättigheter övergår till det aktiebolag som bildas. Detta omfattar även dolda ansvar, såsom eventuella skadeståndsansvar. Om de realiserar kan ansvar av denna typ ha avsevärda ekonomiska konsekvenser och därför måste de utredas och i mån av möjlighet identifieras i överlåtelsebrevet.

7 §. Ikraftträdande. Paragrafens 1 mom. innehåller en vanlig bestämmelse om ikraftträdande. Då lagen om Finlands skogscentral stiftades upphävdes skogscentralslagen, i vilken bland annat Tapio reglerades. Skogscentralslagen tillämpas fortfarande på Tapio, men bara fram till utgången av 2014. Av denna anledning föreslås att lagen ska träda i kraft den 1 januari 2015.

I 2 mom. bemyndigas statsrådet att vidta förberedande åtgärder. Efter att lagförslaget godkänts kan statsrådet vid ett första allmänt sammanträde fatta beslutet att bilda aktiebolaget och vid ett andra allmänt sammanträde genomföra överlåtelsen av egendom till aktiebolaget. Detta föregås av vissa nödvändiga åtgärder, bland annat att formulera villkoren för överlåtelsen, att fastställa förmögenhetens värde och övriga åtgärder. Överlåtelsen av

egendomen sker med stöd av 1 § 2 mom. i ett överlåtelsebrev där den egendom som överläts identifieras.

I 3 mom. finns bestämmelser om hur Tapios sista bokslut och revision ska utföras. Skogscentralagen och förordningen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (93/1996) är för Tapios del i kraft fram till utgången av 2014. Det föreslagna momentet är nödvändigt för att Tapios sista bokslut och sista revision ska kunna göras på tillbörligt vis 2015. Enligt bestämmelsen utförs vederbörande åtgärder av det aktiebolag som bildas.

Paragrafens 4 mom. är av informativ karaktär. På överföringen av personal till aktiebolagets tjänst tillämpas vad som i 1 kap. 10 § i arbetsavtalslagen föreskrivs om överlåtelse av rörelse. Enligt 7 kap. 5 § 1 mom. i arbetsavtalslagen får till exempel förvärvaren av en rörelse inte säga upp en arbetstagares arbetsavtal enbart på grund av överlåtelse av rörelse enligt 1 kap. 10 §. Arbetsgivarens rättigheter och skyldigheter baserade på sådana anställningsförhållanden som är i kraft då överlåtelsen sker överförs till det nya bolaget. Det nya bolaget är skyldigt att iaktta bestämmelserna i det kollektivavtal som gäller då överlåtelsen sker.

5 mom. säkerställer att befrielsen från överlåtelseskatt gäller också om bolagiserings-

handlingar upprättas före den 1 januari 2015 då lagen avses träda i kraft. Momentet säkerställer därtill att ifall eventuella förberedande överlåtelser görs före lagen trätt i kraft tillämpas också bestämmelsen avseende inkomstskatt på dessa överlåtelser. Enligt det föreslagna momentet tillämpas de skattebefrielser som avses i 5 § också på överlåtelser som sker före ikraftträdandet av lagen.

2 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

3 Lagstiftningsordning

Syftet med propositionen är att överlåta Tapios affärsverksamhet till det bolag som bildas. Den föreslagna lagen innehåller föreskrifter om bland annat kontinuiteten i Tapios förbindelser och personalens ställning i det nya aktiebolaget. De föreskrivna rättigheterna motsvarar Tapios skyldigheter i relation till dessa parter.

Med stöd av det ovanstående anses det att lagen kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägg riksdagen följande lagförslag:

Bilaga

Lagförslag

Lag

om förfarandena vid ombildande av Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio till ett aktiebolag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Det aktiebolag som ska bildas samt överlåtelsefullmakt

Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio, nedan *Tapio*, ombildas till ett aktiebolag som ägs och förvaltas av staten. På det beslutsfattande som gäller innehav i bolaget och på ägarstyrningen tillämpas lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning (1368/2007).

Statsrådet bemyndigas att genom apport överlåta all egendom, immateriella rättigheter och affärsverksamhet som är i Tapios besittning till det aktiebolag som enligt 1 mom. ska bildas.

2 §

Villkoren för överlåtelsen

Statsrådet bestämmer värdet av den egendom som ska överlåtas från Tapio till det aktiebolag som ska bildas samt villkoren för överlåtelsen. Statsrådet bestämmer också om övriga arrangemang som anknyter till överlåtelsen av egendomen och bildandet av aktiebolaget.

När aktiebolaget bildas tecknar staten samtliga aktier i bolaget. Statsrådet bestämmer vilken del av egendomen som överlåts till bolaget mot aktier.

3 §

Aktiebolagets verksamhetsområde

Syftet med aktiebolagets verksamhet är att för staten producera experttjänster och andra

motsvarande tjänster inom bio- och skogsbrukssektorn. Närmare bestämmelser om aktiebolagets verksamhetsområde finns i bolagsordningen.

4 §

Aktiebolagets kunder

Till aktiebolagets kunder hör ämbetsverk och inrättningar inom statsförvaltningen, regionala och lokala myndigheter, statliga affärsverk samt fonder utanför statsbudgeten. Till bolagets kunder hör också riksdagen samt de enheter som är underställda riksdagen, som övervakas av den och som är verksamma i anslutning till den. Bolagets kunder kan dessutom bestå av Europeiska unionens förvaltning och medlemsstater i projekt som gäller mellanstatligt utvecklingssamarbete, samt av de mellanstatliga organisationer som Finland är medlem i.

5 §

Beskattning

Vid inkomstbeskattningen tillämpas på ombildandet av Tapio till aktiebolag bestämmelserna om verksamhetsöverlåtelse i 52 d § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968).

För överlåtelse av fastighet eller värdepapper enligt 1 § 2 mom. mot aktier i det övertagande bolaget betalas ingen överlåtelseskatt.

6 §

Ansvar för förbindelser

Aktiebolaget ansvarar för de skuld-, anskaffnings- och leveransavtal samt andra förbindelser som Tapio eller dess föregångare har ingått under sin verksamhetstid och som gäller den egendom och affärsverksamhet som överlåtits till aktiebolaget.

7 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 15 september 2014

Statsminister

ALEXANDER STUBB

Europa- och utrikeshandelsminister *Lenita Toivakka*

Statsrådet får vidta åtgärder som avses i 1 § 2 mom. och 2 § redan innan lagen träder i kraft.

På revisionen och bokslutet för Tapios sista räkenskapsperiod tillämpas vad som föreskrivs i lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (1474/1995) och med stöd av den. Det aktiebolag som avses i 1 § sköter Tapios uppgifter i samband med revisionen och bokslutet.

På överföringen av personal till aktiebolagets tjänst tillämpas vad som i 1 kap. 10 § i arbetsavtalslagen (55/2001) föreskrivs om överlåtelse av rörelse.

Bestämmelserna i 5 § tillämpas också på överlåtelser enligt 1 § 2 mom. som sker före ikraftträdandet av lagen.